

Dana: 26. 05. 2020.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

закључио је Уговор (број: 142-451-2205/2020-02/2) о начину финансирања развојноистраживачких пројеката високих школа струковних студија с територије АП Војводине. Предмет Уговора је финансирање пројекта под називом „**Утицај родитеља и васпитача на формирање толеранције код деце предшколског узраста**“ у складу са Пријавом пројектног задатка, као и одређивање услова коришћења средстава одобрених Решењем број: 142-451-2205/2020-02/1.

Пројекат се реализује у складу са опредељењем Секретаријата о финансирању развојноистраживачких пројеката високих школа струковних студија с територије АП Војводине у 2020. години.

Назив пројекта: УТИЦАЈ РОДИТЕЉА И ВАСПИТАЧА НА ФОРМИРАЊЕ ТОЛЕРАНЦИЈЕ КОД ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Руководилац пројекта: др Јелена Мићевић Карановић, проф.

Истраживачки тим чине:

1. др Јелена Мићевић Карановић
2. др Миланка Маљковић
3. др Ангела Месарош Живков
4. др Драгана Малешевић
5. мр Србислава Павлов
6. Тања Бркљач, мастер

1. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање се бави испитивањем улоге родитеља и васпитача у формирању толеранције код деце предшколског узраста, имајући у виду њихов значај као фактора социјализације у поступку стицања ставова и вредности, путем идентификације, као и преко деловања других облика социјалног учења. Толеранцији као једном од кључних предуслова живота у плуралистичким друштвима и главној упоришној тачки нашег истраживања приступамо са два аспекта – као вредности, односно сложене и позитивне ставу према појединим маргиналним групама, и с друге стране, као вештини у опхођењу, комуникацији и ненасилном решавању конфликта, када су родитељи, васпитачи и деца предшколског узраста у питању.

2. САДРЖАЈ ИСТРАЖИВАЊА ОБУХВАТА:

1. испитивање какве ставове имају родитељи и васпитачи деце предшколског узраста и колико су ти ставови засићени предрасудама, социјалном

дискриминацијом, социјалном дистанцом (нетолеранцијом) према појединим маргиналним групама (Роми, Кинези, особе са инвалидитетом и мигранти). Толеранција је као вредност операционо дефинисана као сложен позитиван став према поменутиим маргиналним групама који садржи когнитивну компоненту у виду знања о објектима става, емоционалну компоненту коју одређују емоције пријатности и које се везују за те објекте ставова, као и конативу компоненту, односно спремност да се у складу са позитивним ставом и реагује. Толеранција је у нашем истраживању операционо дефинисана и као лишеност од предрасуда, социјалне дискриминације, те и као спремност да се наведене маргиналне групе прихвате на малој социјалној дистанци;

2. индиректно испитивање какве ставове деца предшколског узраста имају према деци припадницима појединих маргиналних група применом социометријског поступка уз испитивање преференција и/или анимозитета унутар групе;
3. испитивање толеранције у комуникацији, односно колико родитељи, васпитачи и деца користе ненасилна средства у решавању конфликта уз реализовање радионице за децу која се бави учењем и подстицањем толеранције и подучавањем техникама толерантног, ненасилног решавања конфликта;
4. самопроцену компетенција васпитача за учење и подстицање толеранције код деце предшколског узраста, уз добијање њихових конкретних препорука за унапређење компетенција у областима толеранције према маргиналним групама и толеранције у комуникацији.

3. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА:

Циљ истраживања је утврдити релације између толеранције родитеља и васпитача с једне стране и толеранције деце с друге стране када је у питању толеранција према маргиналним групама и толеранција у комуникацији. Да би се допунили налази и остварио основни циљ неопходно је остварити споредне циљеве на дескриптивном, експлоративном и експланативном нивоу, те утврдити:

1. колико су родитељи и васпитачи толерантни према појединим маргиналним групама;
2. колико су деца предшколског узраста толерантна према маргиналним групама деце;
3. степен толеранције у комуникацији родитеља и васпитача, а код деце пре и после радионице;
4. степен компетентности васпитача за подучавање деце толеранцији.

4. СТАЊЕ ИСТРАЖИВАЊА У ОБЛАСТИ ИЗ КОЈЕ ЈЕ ПРЕДЛОЖЕН ПРОЈЕКАТ:

Поједина истраживања су дала конзистентне резултате који доказују да толерантно или нетолерантно понашање није урођено, већ се учи, а подлога толеранције су емпатија, моралне вредности, познавање темељних људских права и темељних сличности које постоје међу људима; да постоји већа сличност ставова деце и родитеља него деце и наставника/васпитача као и да испитивања предрасуда, социјалне дистанце (социјалне нетолеранције) и социјалне дискриминације показују да, на пример, незапосленост и економска несигурност изазивају окривљавање неке

мањине за ту тешку ситуацију (потреба за оправдавањем или налажењем жртве пружа изванредне могућности за формирање нетолеранције према мањинама).

5. ПЛАНИРАНИ (ОЧЕКИВАНИ) РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА:

Очекујемо добијање:

1. квалитативног и квантитативног приказа дистрибуције одговора која се односи на степен засићености предрасудама, социјалном нетолеранцијом и дискриминацијом када су ставови родитеља и васпитача према маргиналним групама у питању, као и када је реч о толеранцији у комуникацији;
2. увида у социјалне односе унутар група деце у којима су и деца из појединих маргиналних група;
3. резултата након примене радионице о подучавању толеранцији; те развоја сензибилитета за друге и другачије;
4. реалне самопроцене васпитача о компетентности за подучавање деце толеранцији са циљем освешћивања сопствених ставова, вредности и компетенција.

6. МОГУЋНОСТ ПРИМЕНЉИВОСТИ РЕЗУЛТАТА ПРОЈЕКТА:

Резултати ће бити имплементирани у виду:

1. наставних садржаја из психолошке и педагошке групе предмета у ВШССОВ у Кикинди уз њихово иновирање;
2. објављене монографије са циљем информисања јавности, промовисања толеранције као вредности уз подизање васпитно-образовних компетенција и професионалних вештина васпитача уз афирмацију толеранције као вредности;
3. давања препорука за унапређење система подстицања толеранције код деце предшколског узраста када су у питању толеранција према мањинским групама, али и толеранција у комуникацији, дијалогу и кроз ненасилно решавање конфликта.

др Јелена Мићевић Карановић, руководилац пројекта